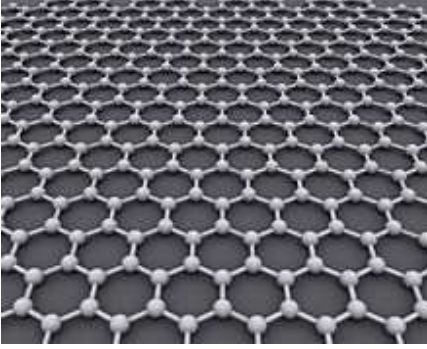

साप्ताहिक चालू घडामोडी चौथा आठवडा जानेवारी 2022

महत्वाच्या बातम्या: राज्य

ग्राफीन इनोव्हेशन सेंटर

- केरळमध्ये डिजिटल युनिव्हर्सिटी केरळ (DUK) द्वारे थ्रिसूरमधील सेंटर फॉर मटेरियल फॉर इलेक्ट्रॉनिक्स टेक्नॉलॉजी (C-MET) सोबत 86.41 कोटी रुपयांमध्ये ग्राफीनसाठी भारतातील पहिले इनोव्हेशन सेंटर उभारले जाईल.
- टाटा स्टील लिमिटेड हे केंद्राचे औद्योगिक भागीदार बनणार आहे.
- ग्राफीन हा कार्बनचा अॅलोट्रोप आहे ज्यामध्ये द्विमितीय हनीकॉम्ब जाळीच्या नॅनोस्ट्रक्चरमध्ये मांडलेल्या अणूंचा एक थर असतो.
- ग्राफीन हे त्याच्या विलक्षण इलेक्ट्रिकल आणि इलेक्ट्रॉनिक गुणधर्मांसाठी ओळखले जाते आणि नवीनतम संशोधनानुसार, ते इंडियमची जागा घेऊ शकते आणि त्यामुळे स्मार्टफोनमधील OLED (ऑर्गेनिक लाइट-एमिटिंग डायोड) स्क्रीनची किंमत कमी करू शकते.
- **Source: The Hindu**

आंध्र प्रदेश सरकारने 13 नवीन जिल्ह्यांची स्थापना केली आहे

- आंध्र प्रदेश सरकारने राज्यात 13 नवीन जिल्ह्यांची स्थापना केली.
- नवीन जिल्ह्यांची निर्मिती संसदीय मतदारसंघावर आधारित करण्यात आली आहे.
- सध्याच्या 13 जिल्ह्यांना जोडून आंध्र प्रदेशातील एकूण जिल्ह्यांची संख्या आता 26 झाली आहे.
- नवीन जिल्हे AP जिल्हा निर्मिती कायदा, 1974, कलम 3(5) अंतर्गत तयार केले जात आहेत.

- **नवीन जिल्ह्यांची यादी:** मन्यम, अल्लुरी सीताराम राजू, अनकापल्ली, काकीनाडा, कोना सीमा, एलुरु, एनटीआर जिल्हा, बापटला, पालनाडू, नांद्याल, श्री सत्यसाई, अन्नमय आणि श्री बालाजी जिल्हा.
- **Source: Indian Express**

जम्मू आणि काश्मीरमधील पहिला जिल्हा सुशासन निर्देशांक

- केंद्रीय गृहमंत्री आणि सहकार मंत्री अमित शहा यांनी जम्मू आणि काश्मीरमध्ये भारतातील पहिला "जिल्हा सुशासन निर्देशांक" जारी केला.
- निर्देशांकांतर्गत केंद्र तसेच राज्य सरकारची धोरणे, योजना आणि कार्यक्रमांवर जिल्हा स्तरावर देखरेख ठेवण्यात आली आहे.
- निर्देशांक जिल्ह्यांची क्रमवारी लावेल आणि त्यांचे तुलनात्मक चित्र देखील सादर करेल.
- जम्मू आणि काश्मीरमधील 20 जिल्ह्यांसाठी सुरू करण्यात आलेला जिल्हा सुशासन निर्देशांक, प्रशासकीय सुधारणा आणि सार्वजनिक तक्रार विभागाने (DARPG) केंद्रशासित प्रदेशाच्या प्रशासनाच्या भागीदारीत तयार केला आहे.
- यापूर्वी, केंद्राने 25 डिसेंबर 2021 रोजी राष्ट्रीय सुशासन निर्देशांक जारी केला होता ज्यामध्ये जम्मू आणि काश्मीरमध्ये 2019 ते 2021 पर्यंत सुशासन निर्देशांकांमध्ये 3.7% वाढ झाल्याचे सूचित होते.
- **Source: HT**

महत्वाच्या बातम्या: भारत

भारत जगातील काकडी आणि घेरकिन्सचा सर्वात मोठा निर्यातदार म्हणून उदयास आला आहे

- भारत जगातील काकडी आणि घेरकिन्सचा सर्वात मोठा निर्यातदार म्हणून उदयास आला आहे.
- भारताने एप्रिल-ऑक्टोबर (2020-21) दरम्यान USD 114 दशलक्ष मूल्यासह 1,23,846 मेट्रिक टन काकडी आणि घेरकिन्सची निर्यात केली आहे.

- 2020-21 मध्ये, भारताने USD 223 दशलक्ष मूल्यासह 2,23,515 मेट्रिक टन काकडी आणि घेरकिन्स पाठवले होते.
- वाणिज्य आणि उद्योग मंत्रालयाच्या वाणिज्य विभागाच्या निर्देशांचे पालन करून, कृषी आणि प्रक्रिया केलेले अन्न उत्पादने निर्यात विकास प्राधिकरण (APEEDA) ने पायाभूत सुविधांचा विकास, जागतिक बाजारपेठेत उत्पादनाची जाहिरात आणि प्रक्रिया करताना अन्न सुरक्षा व्यवस्थापन प्रणालीचे पालन करण्यासाठी अनेक उपक्रम हाती घेतले.
- घेरकिन्स दोन श्रेणींमध्ये निर्यात केली जातात - काकडी आणि घेरकिन्स, जे व्हिनेगर किंवा ऍसिटिक ऍसिडद्वारे तयार आणि संरक्षित केले जातात आणि काकडी आणि घेरकिन्स, जे तात्पुरते जतन केले जातात.
- घेरकिनची लागवड, प्रक्रिया आणि निर्यात भारतात 1990 च्या दशकाच्या सुरुवातीस कर्नाटकात माफक प्रमाणात सुरू झाली आणि नंतर तामिळनाडू, आंध्र प्रदेश आणि तेलंगणा या शेजारील राज्यांमध्ये विस्तारली.
- **Source: PIB**

अमर जवान ज्योती राष्ट्रीय युद्ध स्मारक ज्योतीमध्ये विलीन झाली

- दिल्लीतील इंडिया गेटवरील अमर जवान ज्योतीची ज्योत राष्ट्रीय युद्ध स्मारकाच्या चिरंतन ज्योतीमध्ये विलीन झाली.

अमर जवान ज्योती बदल:

- इंडिया गेट स्मारकातील अमर जवान ज्योती येथील ज्योतीने 1971 आणि इतर युद्धातील हुतात्म्यांना श्रद्धांजली वाहिली, तथापि, देशासाठी त्या सर्वोच्च बलिदान देणाऱ्या नावांपैकी कोणीही तेथे उपस्थित नव्हते.
- दुसरीकडे, इंडिया गेट स्मारक, ब्रिटिश सरकारने 1914-1921 दरम्यान प्राण गमावलेल्या ब्रिटिश भारतीय सैन्याच्या सैनिकांच्या स्मरणार्थ बांधले होते.
- तेथील अमर जवान ज्योतीचा समावेश 1970 च्या दशकात भारताने पाकिस्तानवर मोठ्या विजयानंतर केला होता ज्यामध्ये शत्रू देशाच्या 93,000 सैन्याने आत्मसमर्पण केले होते.

राष्ट्रीय युद्ध स्मारक बदल:

- नॅशनल वॉर मेमोरियल, जे इंडिया गेट कॉम्प्लेक्समध्ये नरेंद्र मोदी सरकारने बांधले होते आणि 2019 मध्ये उद्घाटन करण्यात आले होते, त्यामध्ये सर्व भारतीय संरक्षण कर्मचाऱ्यांची नावे आहेत ज्यांनी 1947-48 च्या पाकिस्तानशी युद्धापासून ते गलवान खोऱ्यात चिनी सैन्याशी चकमक वेगवेगळ्या ऑपरेशन्समध्ये आपले प्राण गमावले आहेत.
- दहशतवादविरोधी कारवायांमध्ये प्राण गमावलेल्या जवानांची नावेही स्मारकाच्या भिंतींवर लावण्यात आली आहेत.
- **Source: HT**

महत्वाच्या बातम्या: जग

2022 साठी UN नियमित बजेट मूल्यांकन

- भारताने 2022 सालासाठी UN नियमित बजेट मुल्यांकनामध्ये USD 29.9 दशलक्ष भरले आहेत.
- भारत 193 पैकी 24 सदस्य राज्यांच्या 2022 ऑनर रोलमध्ये सामील झाला आहे ज्यांनी त्यांचे UN नियमित बजेट मूल्यांकन पूर्ण भरले आहे.
- भारत सध्या 15-राष्ट्रीय सुरक्षा परिषदेचा अ-स्थायी सदस्य आहे आणि तिचा दोन वर्षांचा कार्यकाळ 31 डिसेंबर 2022 रोजी संपणार आहे.

Source: Business Standard

पहिली भारत-मध्य आशिया व्हर्च्युअल समिट

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 27 जानेवारी 2022 रोजी व्हर्च्युअल स्वरूपात पहिल्या भारत-मध्य आशिया शिखर परिषदेचे आयोजन केले होते, ज्यामध्ये कझाकिस्तान, किर्गिझ प्रजासत्ताक, ताजिकिस्तान, तुर्कमेनिस्तान आणि उझबेकिस्तानचे राष्ट्रपती उपस्थित होते.
- ही पहिली भारत-मध्य आशिया शिखर परिषद भारत आणि मध्य आशियाई देशांमधील राजनैतिक संबंधांच्या स्थापनेच्या 30 व्या वर्धापन दिनानिमित्त पार पडली.
- नेत्यांनी व्यापार आणि कनेक्टिव्हिटी, विकास सहकार्य, संरक्षण आणि सुरक्षा आणि विशेषतः सांस्कृतिक आणि लोकांशी संपर्क या क्षेत्रांमध्ये आणखी सहकार्य करण्यासाठी दूरगामी प्रस्तावांवर चर्चा केली.
- एक सर्वसमावेशक संयुक्त घोषणा या नेत्यांनी स्वीकारली ज्यामध्ये भारत-मध्य आशिया भागीदारी कायमस्वरूपी आणि सर्वसमावेशकतेसाठी त्यांच्या समान दृष्टीकोनाची गणना केली गेली.
- एका ऐतिहासिक निर्णयात, नेत्यांनी दर 2 वर्षांनी शिखर परिषद आयोजित करण्याचा निर्णय घेऊन त्याचे संस्थात्मक स्वरूप देण्याचे मान्य केले.
- शिखर बैठकीसाठी आधार तयार करण्यासाठी परराष्ट्र मंत्री, व्यापार मंत्री, सांस्कृतिक मंत्री आणि सुरक्षा परिषदेचे सचिव यांच्या नियमित बैठकांवरही त्यांनी सहमती दर्शविली.
- नवीन यंत्रणेला पाठिंबा देण्यासाठी नवी दिल्ली येथे भारत-मध्य आशिया सचिवालय स्थापन केले जाईल.

• **Source: PIB**

भारत, इस्रायलचा स्मारक लोगो लॉच

- भारत आणि इस्रायलने दोन्ही देशांमधील राजनैतिक संबंधांच्या स्थापनेच्या 30 व्या वर्धापन दिनानिमित्त एक स्मारक लोगो लॉन्च केला आहे.
- इस्रायलचे भारतातील राजदूत नाओर गिलॉन आणि इस्रायलमधील भारतीय राजदूत संजीव सिंगला यांच्या उपस्थितीत एका ऑनलाइन कार्यक्रमात या लोगोचे अनावरण करण्यात आले.
- लोगोमध्ये स्टार ऑफ डेव्हिड आणि अशोक चक्र - दोन्ही देशांच्या राष्ट्रीय ध्वजांना शोभणारी दोन चिन्हे- आणि द्विपक्षीय संबंधांच्या 30 व्या वर्धापन दिनाचे चित्रण करणारा 30 अंक तयार करतात.
- इस्रायल आणि भारत संबंधांमध्ये अनेक क्षेत्रांचा समावेश आहे - आरोग्य आणि नवकल्पना, कृषी आणि पाणी, व्यापार आणि आर्थिक क्रियाकलाप, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान, संशोधन आणि विकास, संरक्षण आणि मातृभूमी सुरक्षा, कला आणि संस्कृती, पर्यटन आणि अवकाश.
- 29 जानेवारी 1992 रोजी इस्रायल आणि भारताचे राजनैतिक संबंध प्रस्थापित झाले.

इस्रायल बद्दल तथ्य:

- राजधानी: जेरुसलेम
- अध्यक्ष: आयझॅक हर्झॉग
- पंतप्रधान: नफ्ताली बेनेट
- चलन: इस्रायली शेकेल
- **Source: ET**

प्राजक्ता कोळी ही भारताची पहिली **UNDP** युथ क्लायमेट चॅम्पियन बनली आहे

- प्राजक्ता कोळी ही भारताची पहिली UN विकास कार्यक्रम (UNDP) युथ क्लायमेट चॅम्पियन बनली आहे.
- प्राजक्ता कोळी ही युट्युब, इंस्टाग्राम इत्यादी विविध ऑनलाइन प्लॅटफॉर्मवर कंटेंट क्रिएटर आहे.

- विविध जागतिक सामाजिक मोहिमांमधून मानसिक आरोग्य, महिलांचे हक्क आणि मुलींच्या शिक्षणासाठी दिलेल्या योगदानामुळे तिला ही पदवी प्रदान करण्यात आली आहे.

UN विकास कार्यक्रम (UNDP) बदल:

- ही एक संयुक्त राष्ट्रसंघाची संस्था आहे जी देशांना गरिबी दूर करण्यात आणि शाश्वत आर्थिक वाढ आणि मानवी विकास साध्य करण्यात मदत करते.
- मुख्यालय: न्यूयॉर्क, युनायटेड स्टेट्स
- स्थापना: 22 नोव्हेंबर 1965
- पालक संस्था: संयुक्त राष्ट्र महासभा
- **Source: Business Standard**

UNSC प्रथमच 3-D व्हर्च्युअल डिप्लोमसी

- संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषद (UNSC) ने प्रथमच 3-D आभासी मुत्सद्देगिरी (virtual diplomacy) वापरली.
- व्हर्च्युअल रिव्हॅलिटी (VR) तंत्रज्ञानाच्या मदतीने UNSC चे सदस्य कोलंबियाला व्हर्च्युअल फील्ड ट्रिपवर गेले, ऐकले, पाहणे आणि शांतता प्रक्रियेबद्दल अंतर्दृष्टी मिळवली.

डिजिटल डिप्लोमसी:

- डिजिटल डिप्लोमसीला डिजिप्लोमसी (Digiplomacy) आणि ई-डिप्लोमसी असेही संबोधले जाते.
- राजनयिक उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी नवीन माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान आणि इंटरनेटचा वापर अशी त्याची व्याख्या केली जाते.

UNSC (युनायटेड नेशन्स सिक्युरिटी कौन्सिल) बदल तथ्ये:

- निर्मिती: 24 ऑक्टोबर 1945
- सदस्यत्व: 15 देश
- स्थायी सदस्य: 5 (चीन, फ्रान्स, रशिया, युनायटेड किंग्डम आणि युनायटेड स्टेट्स)
- स्थायी सदस्य: भारतासह 10

Source: Business Standard

महत्वाच्या बातम्या: अर्थव्यवस्था

2021 मध्ये भारतातील FDI प्रवाह 26% घसरला: UNCTAD

- युनायटेड नेशन्स कॉन्फरन्स ऑन ट्रेड अँड डेव्हलपमेंट (UNCTAD) च्या गुंतवणूक टेंड मॉनिटरनुसार, 2021 मध्ये भारतातील थेट परकीय गुंतवणूक (FDI) मागील वर्षाच्या तुलनेत 26 टक्क्यांनी घसरली आहे.
- 2021 मध्ये जागतिक थेट विदेशी गुंतवणुकीच्या (FDI) प्रवाहाने 2020 मध्ये \$929 अब्ज डॉलर्सवरून अंदाजे \$1.65 ट्रिलियन, 77 टक्के वाढ दर्शविली.
- विकसनशील देशांमध्ये गुंतवणुकीच्या प्रवाहाची पुनर्प्राप्ती उत्साहवर्धक आहे, परंतु उत्पादक क्षमतेसाठी महत्त्वपूर्ण असलेल्या उद्योगांमध्ये कमी विकसित देशांमध्ये नवीन गुंतवणूक थांबणे आणि वीज, अन्न किंवा आरोग्य यासारखी प्रमुख शाश्वत विकास उद्दिष्टे (SDG) क्षेत्रे - हे चिंतेचे प्रमुख कारण आहे.
- 2021 मध्ये FDI अंदाजे \$777 अब्ज पर्यंत पोहोचल्याने विकसित अर्थव्यवस्थांमध्ये आतापर्यंतची सर्वात मोठी वाढ झाली आहे.
- माहिती आणि दळणवळण तंत्रज्ञान (ICT) उद्योगातील संपादनामुळे भारतातील FDI 2020 मध्ये USD 51 बिलियन वरून 2020 मध्ये 27 टक्क्यांनी वाढून USD 64 अब्ज झाले.

Source: ET

महत्वाच्या बातम्या: संरक्षण

पश्चिम लहर सराव

- 25 जानेवारी 2022 रोजी पश्चिम किनारपट्टीवर भारतीय नौदलाने आयोजित केलेला संयुक्त सागरी सराव पश्चिम लेहार (XPL-2022) संपन्न झाला.
- वेस्टर्न नेव्हल कमांडच्या ऑपरेशनल प्लॅनचे प्रमाणीकरण आणि भारतीय नौदल, IAF, भारतीय लष्कर आणि तटरक्षक दल यांच्यातील आंतर-सेवा समन्वय वाढवण्याच्या उद्देशाने 20 दिवसांच्या कालावधीत हा सराव आयोजित करण्यात आला होता.
- हा सराव एफओसी-इन-सी, वेस्टर्न नेव्हल कमांडच्या नेतृत्वाखाली आयोजित करण्यात आला होता.

- इंटर-थिएटर सरावामध्ये भारतीय नौदलाच्या 40 हून अधिक जहाजे आणि पाणबुड्यांचे एकत्रीकरण आणि सहभाग समाविष्ट होता.
- **Source: PIB**

नेव्हल डॉकयार्ड मुंबईला 50 टन बोलाई पुल टग्स "बलबीर" ची डिलिव्हरी

- मेसर्स हिंदुस्तान शिपयार्ड लिमिटेड, विशाखापट्टणम यांच्याशी फेब्रुवारी २०१९ मध्ये ५० टन बोलाई पुल टग्सच्या बांधकामाचा करार करण्यात आला.
- मालिकेतील चौथा टग, "बलबीर" 24 जानेवारी 2022 रोजी नेव्हल डॉकयार्ड, मुंबई येथे वितरित करण्यात आला आहे.
- हे टग्स इंडियन रजिस्टर फॉर शिपिंग (IRS) च्या वर्गीकरण नियमांनुसार 20 वर्षांच्या सेवा आयुष्यासह डिझाइन आणि तयार केले गेले आहेत आणि बर्थिंग, अन-बर्थिंग, टर्निंग आणि मॅन्युव्हरिंगमध्ये एअरक्राफ्ट कॅरियर आणि मर्यादित पाण्यात आणि बंदरात. पाणबुड्यांसह मोठ्या नौदल जहाजांना मदत करण्यास सक्षम आहेत.
- स्वदेशी उत्पादकांकडून मिळणाऱ्या सर्व प्रमुख आणि सहायक उपकरणे/प्रणालीसह, हे टग्स "आत्मनिर्भर भारत" च्या अनुषंगाने संरक्षण मंत्रालयाच्या "मेक इन इंडिया, मेक फॉर द वर्ल्ड" उपक्रमांचे अभिमानास्पद ध्वजवाहक आहेत.
- **Source: PIB**

साब यांनी AT4 सपोर्ट वेपनसाठी भारतीय कंत्राट दिले

- स्वीडिश संरक्षण कंपनी साबला भारतीय सशस्त्र दलांना सिंगल-शॉट अँटी-आर्मर शस्त्र AT4 पुरवण्याचे कंत्राट देण्यात आले आहे.
- एका "स्पर्धात्मक कार्यक्रम" मधून पुढे गेल्यावर कंपनीला हलके आणि पूर्णपणे डिस्पोजेबल शस्त्रांसाठी कंत्राट देण्यात आले आहे.
- AT4 चा वापर भारतीय लष्कर आणि भारतीय हवाई दल करणार आहे.

- भारतातील साबच्या ग्राउंड कॉम्बॅट ऑफरसाठी जबाबदार असलेल्या FFV Ordnance AB ने करारावर स्वाक्षरी केली होती.
- एकाच सैनिकाद्वारे चालवल्या जाणाऱ्या, या सिंगल-शॉट सिस्टमने संरचना, लँडिंग क्राफ्ट, हेलिकॉप्टर, चिलखती वाहने आणि कर्मचाऱ्यांवर परिणामकारकता सिद्ध केली आहे.
- त्याचे 84 मिमी कॅलिबर वॉरहेड वर्धित शक्ती आणि कार्यप्रदर्शन देते.
- **Source: ET**

विज्ञान आणि तंत्रज्ञान

लहान उपग्रह प्रक्षेपण वाहन (SSLV)

- इस्रो (भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था) चे अध्यक्ष डॉ. एस सोमनाथ यांनी एप्रिल 2022 मध्ये "SSLV-D1 मायक्रो सॅट" लॉंच केल्याचा उल्लेख केला आहे.
- SSLV चा उद्देश लहान उपग्रहांना कमी पृथ्वीच्या कक्षेत प्रक्षेपित करण्यासाठी बाजारपेठेची पूर्तता करण्यासाठी आहे जो अलिकडच्या वर्षात विकसनशील देश, खाजगी कॉर्पोरेशन्स आणि लहान उपग्रहांसाठी विद्यापीठांच्या गरजेमुळे उदयास आला आहे.

स्मॉल सॅटेलाइट लॉन्च व्हेईकल (SSLV):

- एसएसएलव्ही हे इस्रोचे 110 टन वजनाचे सर्वात छोटे वाहन आहे.
- लॉन्च व्हेईकलसाठी आता ७० दिवस लागतील यापेक्षा वेगळे समाकलित होण्यासाठी केवळ ७२ तास लागतील.
- SSLV हे तीन-टप्प्याचे सर्व घन वाहन आहे आणि 500 किमी लो अर्थ ऑर्बिट (LEO) आणि 300 kg ते सन सिंक्रोनस ऑर्बिट (SSO) मध्ये 500 kg पर्यंत उपग्रह वस्तुमान सोडण्याची क्षमता आहे.
- SSLV चे पहिले उड्डाण जुलै 2019 मध्ये प्रक्षेपित होणार होते परंतु त्यानंतर ते कोविड-19 आणि इतर समस्यांमुळे उशीर झाले.

Source: Indian Express

ड्रोन प्रमाणन योजना

- नागरी विमान वाहतूक मंत्रालयाने (MoCA) किमान सुरक्षा आणि गुणवत्ता आवश्यकता सुनिश्चित करण्यासाठी ड्रोन प्रमाणन योजना (DCS) अधिसूचित केली कारण यामुळे स्वदेशी उत्पादनाला चालना मिळेल.
- ड्रोन सर्टिफिकेशन स्कीम 26 जानेवारी 2022 रोजी अधिसूचित, उदारीकृत ड्रोन नियम, 2021 च्या नियम 7 अंतर्गत, ड्रोनचे सोपे, जलद आणि पारदर्शक प्रकार-प्रमाणीकरण करण्यात मदत करेल.
- उदारीकृत ड्रोन नियम, एअरस्पेस मॅप, पीएलआय (उत्पादन-लिंकड इन्सेंटिव्ह) योजना आणि सिंगल विंडो डिजिटलस्काय प्लॅटफॉर्मसह, यामुळे भारतातील ड्रोन उत्पादन उद्योग वाढण्यास मदत होईल.
- 2030 पर्यंत भारताला जगातील ड्रोन हब बनवण्याचे हे आणखी एक पाऊल आहे.
- एक बहु-स्टेकहोल्डर स्टीयरिंग कमिटी (MSC) एक ज्ञात व्यावसायिकाच्या अध्यक्षतेखाली, ज्याचा सरकार आणि उद्योग सारखाच आदर करतात, QCI (भारतीय गुणवत्ता नियंत्रण) सचिवालयासह या योजनेवर देखरेख करेल.
- **Source: Business Standard**

इलेक्ट्रॉनिक्स मॅन्युफॅक्चरिंगवर व्हिजन डॉक्युमेंट

- इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाने, ICEA च्या संयुक्त विद्यमाने, "2026 पर्यंत \$300 अब्ज शाश्वत इलेक्ट्रॉनिक्स उत्पादन आणि निर्यात" या शीर्षकाने इलेक्ट्रॉनिक्स क्षेत्रासाठी 5 वर्षांचा रोडमॅप आणि व्हिजन डॉक्युमेंट जारी केले.
- हा रोडमॅप दोन-भागांच्या व्हिजन डॉक्युमेंटचा दुसरा खंड आहे – ज्यातील पहिला शीर्षक "Increasing India's Electronics Exports and Share in GVCs" नोव्हेंबर 2021 मध्ये प्रसिद्ध झाला.
- हा अहवाल सध्याच्या US\$75 बिलियन वरून भारताचे US\$300 अब्ज इलेक्ट्रॉनिक्स उत्पादन पॉवरहाऊसमध्ये परिवर्तन घडवून आणणाऱ्या विविध उत्पादनांसाठी वर्षवार ब्रेकअप आणि उत्पादन अंदाज प्रदान करतो.
- मोबाइल उत्पादन ज्याचे वार्षिक उत्पादन US\$100 बिलियन ओलांडण्याची अपेक्षा आहे - सध्याच्या US\$30 बिलियन वरून - या महत्वाकांक्षी वाढीमध्ये जवळपास 40% वाटा अपेक्षित आहे.

- **Source: PIB**

पर्यावरण

नजफगढ झीलसाठी पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

- नॅशनल ग्रीन ट्रिब्युनल (NGT) ने दिल्ली आणि हरियाणा यांना नजफगढ झील, एक सीमावर्ती आर्द्र भूभागाच्या पुनरुज्जीवन आणि संरक्षणासाठी दोन्ही सरकारांनी तयार केलेल्या पर्यावरण व्यवस्थापन योजनांची अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश दिले आहेत.
- या कृती योजनांच्या अंमलबजावणीवर राष्ट्रीय पाणथळ प्राधिकरणाने संबंधित राज्य वेटलँड प्राधिकरणांमार्फत देखरेख ठेवली पाहिजे.
- इंडियन नॅशनल ट्रस्ट फॉर आर्ट अँड कल्चरल हेरिटेज (INTACH) ने प्रथम 2014 मध्ये नजफगढ झील पुनर्संचयित करण्याचे प्रकरण NGT कडे नेले आणि नंतर 2019 मध्ये न्यायाधिकरणासमोर अर्ज दाखल केला, हे लक्षात घेऊन की कोणतेही उपाय केले गेले नाहीत.

नजफगढ झील बदल:

- हे राष्ट्रीय महामार्ग-48 वरील गुरुग्राम-राजोकरी सीमेजवळ, नैर्ऋत्य दिल्लीतील स्थित आहे.
- इजिप्शियन गिधाड, सारुस क्रेन, स्टेप्पे ईगल, ग्रेटर स्पॉटेड ईगल, इम्पीरियल ईगल आणि मध्य आशियाई फ्लायवेच्या बाजूने स्थलांतरित झालेल्या अनेक धोक्यात असलेल्या पक्ष्यांच्या प्रजातींसह 281 पक्ष्यांच्या प्रजातींची उपस्थिती तलावात नोंदवली गेली आहे.

राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण (NGT) बदल:

- एनजीटीची स्थापना 2010 मध्ये राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण कायदा 2010 अंतर्गत पर्यावरण संरक्षण आणि जंगले आणि इतर नैसर्गिक संसाधनांच्या संवर्धनाशी संबंधित प्रकरणे प्रभावी आणि जलद निकाली काढण्यासाठी करण्यात आली.

Source: Indian Express

पेरूने 'पर्यावरण आणीबाणी' घोषित केले

- तेल गळतीमुळे 6,000 बॅरल कच्चे तेल समुद्रात ओतल्यानंतर पेरूच्या सरकारने नुकसान झालेल्या किनारपट्टीच्या प्रदेशात 90 दिवसांची "पर्यावरण आणीबाणी" घोषित केली.
- टोंगा येथील ज्वालामुखीच्या उद्रेकामुळे झालेल्या विचित्र लाटांमुळे ही गळती झाली.
- पेरुव्हियन अधिकाऱ्यांचे म्हणणे आहे की या उपायामुळे "पुनर्स्थापना आणि उपाय" कार्याद्वारे "प्रभावित क्षेत्रांचे शाश्वत व्यवस्थापन" शक्य होईल.
- स्पॅनिश ऊर्जा कंपनी रेपसोलच्या टॅंकरमधून तेल गळती झाली.

पर्यावरणीय परिणाम:

- जलचरांसाठी हानिकारक
- विषारी प्रभाव
- खारफुटीला धोका

आर्थिक परिणाम:

- पर्यटन
- पॉवर प्लांट्स
- मासेमारी

Source: Indian Express

पुरस्कार आणि सन्मान

राष्ट्रपती व पोलीस पदक जाहीर

- प्रजासत्ताक दिनानिमित्त राज्यातील 51 पोलीस अधिकारी, कर्मचाऱ्यांना राष्ट्रपती व पोलीस पदक जाहीर करण्यात आले आहे.
- त्यातील 4 पोलीस अधिकाऱ्यांना उत्कृष्ट सेवेकरिता 'राष्ट्रपती विशिष्ट सेवा पदक', तर 7 जणांना 'पोलीस शौर्य पदक', तसेच प्रशंसनीय सेवेकरिता 40 जणांना 'पोलीस पदक' जाहीर झाले.

पुरस्काराबद्दल

- देशभरातील पोलिसांनी गाजविलेल्या शौन्याबद्दल केंद्रीय गृह विभागातर्फे दरवर्षी प्रजासत्ताक दिनाच्या पूर्वसंध्याला 'पोलीस पदक' जाहीर करण्यात येते.
- यावर्षी एकूण 939 'पोलीस पदक' जाहीर झाली असून 88 पोलिसांना 'राष्ट्रपती विशिष्ट सेवा पदक' (पीपीएम), 189 पोलिसांना 'पोलीस शौर्य पदक' (पीएमजी), 662 पोलिसांना प्रशंसनीय सेवेसाठी 'पोलीस पदक' (पीएम) आणि दोन जणांना 'राष्ट्रपती शौर्य पदक' जाहीर झाले आहे.

राष्ट्रपती विशिष्ट सेवा पदकाचे मानकरी

- विनय महादेवराव कोरगावकर (अतिरिक्त पोलीस महासंचालक (पीसीआर), फोर्ट मुंबई)
- प्रल्हाद निवृत्ती खाडे (कमांडंट एसआरपीएफ, गट ६, धुळे)

- चंद्रकांत रामभाऊ गुंडगे (पोलीस निरीक्षक पीटीसी नानवीज, दौंड, पुणे)
- अन्वर बेग इब्राहिम बेग मिर्झा (पोलीस उपनिरीक्षक एस.पी, नांदेड)

Source: Loksatta

पद्म पुरस्कार 2022

- यावर्षी राष्ट्रपतींनी 2 जोडी प्रकरणासह 128 पद्म पुरस्कार प्रदान करण्यास मान्यता दिली आहे (दोन प्रकरणात, पुरस्कार एक म्हणून गणला जातो).
- या यादीत 4 पद्मविभूषण, 17 पद्मभूषण आणि 107 पद्मश्री पुरस्कारांचा समावेश आहे.
- पुरस्कार विजेत्यांपैकी 34 महिला आहेत आणि या यादीमध्ये परदेशी/NRI/PIO/OCI या श्रेणीतील 10 व्यक्ती आणि 13 मरणोत्तर पुरस्कारप्राप्त व्यक्तींचाही समावेश आहे.
- उल्लेखनीय नावांपैकी, भारताचे पहिले चीफ ऑफ डिफेन्स स्टाफ (CDS) - दिवंगत जनरल बिपिन रावत - यांना मरणोत्तर पद्मविभूषण पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले, तर ऑलिम्पिक सुवर्णपदक विजेते नीरज चोप्रा हे पद्मश्री प्राप्तकर्त्यांमध्ये होते.

पद्म पुरस्कारांमधील काही उल्लेखनीय नावे पुढीलप्रमाणे आहेत.

- पद्मविभूषण: कल्याण सिंग, उत्तर प्रदेशचे माजी मुख्यमंत्री (मरणोत्तर); जनरल बिपिन रावत, भारताचे पहिले चीफ ऑफ डिफेन्स स्टाफ (मरणोत्तर)
- पद्मभूषण: काँग्रेस नेते गुलाम नबी आझाद, पश्चिम बंगालचे माजी मुख्यमंत्री बुद्धदेव भट्टाचार्जी, कोवॅक्सिन निर्माता भारत बायोटेकचे अध्यक्ष कृष्णा एला आणि त्यांच्या सह-संस्थापक पत्नी सुचित्रा एला, सीरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया (SII) चे व्यवस्थापकीय संचालक सायरस पूनावाला
- मायक्रोसॉफ्टचे सीईओ सत्या नडेला आणि अल्फाबेट आणि गुगलचे सीईओ सुंदर पिचाई यांच्यासह बिग टेकमधील प्रमुख नावांना पद्मभूषण प्राप्तकर्ता म्हणून नाव देण्यात आले.
- पद्मश्री: ऑलिम्पिक सुवर्णपदक विजेता नीरज चोप्रा, ऑलिंपियन प्रमोद भगत आणि वंदना कटारिया, गायक सोनू निगम

• Source: PIB

ऑस्कर 2022 मध्ये जय भीम आणि मारक्कर सर्वोत्कृष्ट फीचर फिल्मसाठी पात्र

- सुरियाचा जय भीम आणि मोहनलालचा मारक्कर: अरबीकादलिते सिहम हे ऑस्कर 2022 मध्ये सर्वोत्कृष्ट चित्रपटासाठी पात्र आहेत.
- TJ ज्ञानवेल दिग्दर्शित सुर्याचा जय भीम, नोव्हेंबर २०२१ मध्ये Amazon प्राइम व्हिडिओवर प्रीमियर झाला.
- 94 व्या अकादमी पुरस्कारांमध्ये सर्वोत्कृष्ट फीचर फिल्मसाठी निवडलेला जय भीम हा एकमेव तमिळ चित्रपट आहे.
- जगभरातून निवडण्यात आलेल्या २७६ चित्रपटांपैकी जय भीम आणि मल्याळम चित्रपट, मरक्कर: अरबीकादलिते सिहम, भारतातून निवडले गेले आहेत.
- हा पुरस्कार सोहळा 27 मार्च 2022 रोजी हॉलिवूड, यूएस येथे होणार आहे.
- **Source: Indian Express**

20 व्या ढाका आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवात भारताच्या कूझंगलने सर्वोत्कृष्ट चित्रपटाचा पुरस्कार जिंकला

- ढाका येथे नुकत्याच संपन्न झालेल्या 20 व्या ढाका आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवादरम्यान, भारतीय चित्रपट कूझंगलने आशियाई चित्रपट स्पर्धा श्रेणीत सर्वोत्कृष्ट चित्रपटाचा पुरस्कार जिंकला.
- याशिवाय चित्रपटांसाठी देण्यात आलेल्या 17 पुरस्कारांमध्ये आणखी चार भारतीयांचा समावेश करण्यात आला आहे.

कूझंगल:

- दिग्दर्शक पीएस विनोथराज यांनी दिग्दर्शित केलेले हे तमिळ भाषेतील नाटक आहे आणि दक्षिण भारतीय अभिनेत्री नयनतारा आणि तिचे पती विघ्नेश शिवन यांनी त्यांच्या राऊडी पिक्चर्स या बॅनरखाली त्याची निर्मिती केली आहे.
- हा चित्रपट गेल्या वर्षी नेदरलँड्समध्ये आयोजित 50 व्या आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव रॉटरडॅममध्ये प्रदर्शित करण्यात आला होता, जिथे या महोत्सवात त्याला टायगर पुरस्कार मिळाला होता.
- 94 व्या अकादमी पुरस्कारांमध्ये सर्वोत्कृष्ट आंतरराष्ट्रीय फीचर फिल्मसाठी भारताच्या प्रवेशासाठी देखील त्याची निवड करण्यात आली होती, परंतु अंतिम नामांकन केले नाही.
- **Source: newsonair**

जपानचे माजी पंतप्रधान शिंजो आबे यांना नेताजी पुरस्कार 2022 प्रदान करण्यात आला

- जपानचे माजी पंतप्रधान शिंजो आबे यांना नेताजी रिसर्च ब्युरोने नेताजी पुरस्कार 2022 ने सन्मानित केले.
- नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांच्या १२५ व्या जयंतीनिमित्त कोलकाता येथील जपानचे महावाणिज्य दूत नाकामुरा युताका यांनी अबे यांच्या वतीने एल्लिन रोड येथील निवासस्थानी हा सन्मान स्वीकारला.
- शिवाय, जानेवारी 2021 मध्ये, भारताने जपानचे माजी पंतप्रधान शिंजो आबे यांना पद्मविभूषण प्रदान केले, हा देशाचा दुसरा सर्वोच्च नागरी सन्मान आहे.
- **Source: India Today**

प्रधान मंत्री राष्ट्रीय बाल पुरस्कार- 2022

- 29 मुलांना प्रधान मंत्री राष्ट्रीय बाल पुरस्कार (PMRBP) 2022 प्रदान करण्यात आला आहे, देशातील सर्व क्षेत्रांमधून त्यांच्या नावीन्यपूर्ण (7), समाजसेवा (4), शैक्षणिक (1), क्रीडा (8), कला या क्षेत्रांतून निवडल्या गेलेल्या आणि संस्कृती (6) आणि शौर्य (3) श्रेणी.
- 21 राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशातील पुरस्कार विजेत्यांमध्ये 15 मुले आणि 14 मुली आहेत.
- कार्यक्रमादरम्यान, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी PMRBP 2021 आणि 2022 च्या 61 विजेत्यांना राष्ट्रीय ब्लॉकचेन प्रकल्पांतर्गत IIT कानपूरने विकसित केलेल्या ब्लॉक चेन-चालित तंत्रज्ञानाचा वापर करून डिजिटल प्रमाणपत्रे दिली.

प्रधानमंत्री राष्ट्रीय बाल पुरस्कार बदल:

- भारत सरकार नावीन्यपूर्ण, सामाजिक सेवा, शैक्षणिक कामगिरी, क्रीडा, कला आणि संस्कृती आणि शौर्य या सहा श्रेणींमध्ये मुलांना त्यांच्या अपवादात्मक कामगिरीबद्दल PMRBP पुरस्कार प्रदान करते.
- प्रत्येक पुरस्कार विजेत्याला एक पदक, रोख 1,00,000/- आणि प्रमाणपत्र दिले जाते.
- **Source: PIB**

बाबर आजमची 2021 च्या ICC पुरुष T20I संघाचा कर्णधार म्हणून निवड

- पाकिस्तानी कर्णधार बाबर आझमची 2021 च्या ICC पुरुष T20I संघाचा कर्णधार म्हणून निवड करण्यात आली आहे.
- ICC टीम ऑफ द इयर पुरुष क्रिकेटमधील 11 सर्वोत्कृष्ट खेळाडूंना ओळखते ज्यांनी एका कॅलेंडर वर्षात बॅट, बॉल किंवा त्यांच्या अष्टपैलू कामगिरीने सर्वांना प्रभावित केले आहे.
- 11 जणांच्या संघात एकाही भारतीय पुरुष खेळाडूला स्थान मिळालेले नाही.
- तथापि, 2021 च्या ICC महिला T20I टीम ऑफ द इयरमध्ये, स्मृती मानधना ही एकमेव भारतीय महिला खेळाडू आहे ज्याचे नाव 11 सदस्यीय संघात आहे.
- इंग्लंडच्या नॅट सायव्हरला 2021 साठी ICC महिला T20I टीम ऑफ द इयरची कर्णधार बनवण्यात आली आहे.
- **Source: India Today**

सुभाषचंद्र बोस आपदा प्रबंध पुरस्कार 2022

- वर्ष 2022 साठी, (i) गुजरात आपत्ती व्यवस्थापन संस्था (संस्थात्मक श्रेणीतील) आणि (ii) प्राध्यापक विनोद शर्मा (वैयक्तिक श्रेणीतील) यांची आपत्ती व्यवस्थापनातील उत्कृष्ट कार्यासाठी सुभाष चंद्र बोस आपदा प्रबंध पुरस्कारासाठी निवड करण्यात आली आहे. .
- त्यांना पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते 2019, 2020 आणि 2021 या वर्षातील पुरस्कार विजेत्यांसह पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे.
- 2012 मध्ये स्थापन झालेली गुजरात आपत्ती व्यवस्थापन संस्था (GIDM) गुजरातची आपत्ती जोखीम कमी करण्याची (DRR) क्षमता वाढवण्यासाठी कार्यरत आहे.
- प्रोफेसर विनोद शर्मा, भारतीय लोक प्रशासन संस्थेतील वरिष्ठ प्राध्यापक आणि सिक्कीम राज्य आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे उपाध्यक्ष, राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन केंद्राचे संस्थापक समन्वयक होते, ज्याला आता राष्ट्रीय आपत्ती

व्यवस्थापन संस्था म्हणून ओळखले जाते. आपत्ती जोखीम कमी करण्यासाठी (DRR) राष्ट्रीय कार्यक्रमाच्या अग्रभागी आणण्यासाठी त्यांनी अथक परिश्रम घेतले आहेत.

सुभाषचंद्र बोस आपदा प्रबंध पुरस्कार बदल:

- आपत्ती व्यवस्थापनाच्या क्षेत्रात भारतातील व्यक्ती आणि संस्थांनी दिलेल्या अमूल्य योगदानाचा आणि निःस्वार्थ सेवेचा गौरव करण्यासाठी, भारत सरकारने सुभाष चंद्र बोस आपदा प्रबंध पुरस्कार म्हणून ओळखला जाणारा वार्षिक पुरस्कार सुरू केला आहे.
- दरवर्षी नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांच्या जयंती 23 जानेवारीला हा पुरस्कार जाहीर केला जातो.
- 51 लाख रुपये रोख आणि संस्थेच्या बाबतीत प्रमाणपत्र आणि व्यक्तीच्या बाबतीत 5 लाख रुपये आणि प्रमाणपत्र असे या पुरस्काराचे स्वरूप आहे.

पुस्तके

इंडियाज विमेन अनसंग हिरोज ऑफ फ्रीडम स्ट्रगल वरील एक सचित्र पुस्तक

- आज्ञादी का महोत्सवाचा एक भाग म्हणून केंद्रीय सांस्कृतिक राज्यमंत्री श्रीमती मीनाकाशी लेखी यांच्या हस्ते भारताच्या स्वातंत्र्य लढ्याच्या अनसंग हिरोजवरील चित्रमय पुस्तकाचे प्रकाशन करण्यात आले.
- अमर चित्र कथा या भारतातील घराघरात नाव असलेल्या भागीदारीतून हे पुस्तक प्रकाशित झाले आहे.
- सांस्कृतिक मंत्रालयाने अमर चित्रकथा सह भागीदारीत स्वातंत्र्य संग्रामातील 75 अनसंग हिरोजवरील चित्रमय पुस्तके प्रकाशित करण्याचा निर्णय घेतला आहे.
- दुसरी आवृत्ती 25 अज्ञात आदिवासी स्वातंत्र्यसैनिकांवर असेल ज्याची प्रक्रिया सुरू आहे आणि त्याला थोडा वेळ लागेल.
- तिसरी आणि अंतिम आवृत्ती इतर क्षेत्रांतून काढलेल्या 30 अनसंग हिरोंची असेल.
- **Source: PIB**

महत्वाचे दिवस

आंतरराष्ट्रीय होलोकॉस्ट स्मरण दिन

- आंतरराष्ट्रीय होलोकॉस्ट स्मरण दिन किंवा होलोकॉस्टच्या बळींच्या स्मरणार्थ आंतरराष्ट्रीय दिवस हा 27 जानेवारी रोजी आंतरराष्ट्रीय स्मृतिदिन आहे.
- हा दिवस 1933 ते 1945 दरम्यान नाझी जर्मनीद्वारे इतर अल्पसंख्याकांच्या असंख्य सदस्यांसह एक तृतीयांश ज्यू लोकांच्या हत्येमुळे होलोकॉस्टच्या बळींचे स्मरण करतो.
- 27 जानेवारी हा दिवस 1945 मध्ये रेड आर्मीने ऑशविट्झ एकाग्रता शिबिराची सुटका केल्याच्या स्मरणार्थ निवडला होता.
- हे 1 नोव्हेंबर 2005 रोजी संयुक्त राष्ट्र महासभेने (UNGA) नियुक्त केले होते.
- **Source: un.org**

राष्ट्रीय मतदार दिवस

- राष्ट्रीय मतदार दिवस (NVD) दरवर्षी 25 जानेवारी रोजी साजरा केला जातो.
- NVD 2022 ची थीम 'निवडणुका सर्वसमावेशक, प्रवेशयोग्य आणि सहभागी बनवणे' आहे.
- भारत सरकारने 25 जानेवारी 2011 रोजी निवडणूक आयोगाचा स्थापना दिवस म्हणून या दिवसाची स्थापना केली.
- या प्रसंगी, विविध क्षेत्रात निवडणूक आयोजित करण्यात उत्कृष्ट कामगिरी केल्याबद्दल 2021-22 या वर्षातील सर्वोत्कृष्ट निवडणूक पद्धतीचे राष्ट्रीय पुरस्कार राज्य आणि जिल्हा स्तरावरील अधिकाऱ्यांना प्रदान केले जातील.

ECI (भारतीय निवडणूक आयोग) बद्दल:

- ही एक कायमस्वरूपी आणि स्वतंत्र संस्था आहे जी भारतीय राज्यघटनेने थेट देशात मुक्त आणि निष्पक्ष निवडणुका सुनिश्चित करण्यासाठी स्थापन केली आहे.
- स्थापना: 25 जानेवारी 1950
- मुख्यालय: नवी दिल्ली

आयोगाचे अधिकारी:

1. सुशील चंद्रा, मुख्य निवडणूक आयुक्त
2. राजीव कुमार, निवडणूक आयुक्त
3. अनुप चंद्र पांडे, निवडणूक आयुक्त

Source: India Today

राष्ट्रीय पर्यटन दिवस

- राष्ट्रीय पर्यटन दिवस दरवर्षी 25 जानेवारीला देशभरात साजरा केला जातो.
- भारत सरकार पर्यटनाला प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि देशाच्या वाढीमध्ये पर्यटनाची अत्यावश्यक भूमिका स्पष्ट करण्यासाठी हा दिवस पाळतो.
- जागतिक पर्यटन दिन 27 सप्टेंबर रोजी साजरा केला जातो.

Source: India Today

पराक्रम दिवस

- पराक्रम दिवस (शौर्य दिवस) भारतात 23 जानेवारी रोजी साजरा केला जातो.
- 23 जानेवारी 2022, सुभाषचंद्र बोस यांची 125वी जयंती आहे.
- नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांच्या 125 व्या जयंतीपूर्वी 2021 मध्ये भारत सरकारने ते सादर केले होते.
- नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांच्या जयंतीनिमित्त हा दिवस साजरा केला जातो.
- केंद्र सरकारने 23 जानेवारीपासून प्रजासत्ताक दिन सोहळा सुरू करण्याचा निर्णय घेतला असून बोस यांची जयंती समाविष्ट आहे.
- नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांचा जन्म 23 जानेवारी 1897 रोजी कटक, ओरिसा येथे झाला.
- भारतीय स्वातंत्र्यलढ्यात त्यांनी मोलाची भूमिका बजावली.
- ते जपानी समर्थित इंडियन नॅशनल आर्मी (आझाद हिंद फौज) चे प्रमुख होते.
- ते आझाद हिंद सरकारचे संस्थापक प्रमुख होते.

- यावेळी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी इंडिया गेट येथे नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांच्या होलोग्राम पुतळ्याचे अनावरण केले.
- **Source: HT**

खेळ

लखनऊच्या आयपीएल संघाला “लखनऊ सुपर जायंट्स” म्हटले जाईल

- IPL (इंडियन प्रीमियर लीग) च्या लखनौ फ्रँचायझीला लखनौ सुपर जायंट्स म्हटले जाईल.
- गेल्या वर्षी, संजीव गोएंका यांच्या मालकीच्या RPSG समुहाने 7090 कोटी रुपयांना फ्रँचायझी खरेदी केली होती.
- स्पर्धेत उतरणारा दुसरा नवीन संघ अहमदाबादचा आहे ज्याला Irelia कंपनी Pvt Ltd ने 5635 कोटी रुपयांना विकत घेतले आहे.
- **Source: Indian Express**

स्मृती मानधना 2021 ची ICC महिला क्रिकेटपटू म्हणून निवड झाली

- भारताच्या स्मृती मानधना हिची 2021 सालची ICC महिला क्रिकेटपटू म्हणून निवड झाली आहे.
- स्मृतीने 2018 नंतर दुसऱ्यांदा ICC महिला क्रिकेटपटूसाठी पुरस्कृत रॅचेल हेहो-फ्लिंट ट्रॉफी जिंकली आहे.
- स्मृती ऑस्ट्रेलियाच्या एलिस पेरीनंतर हा बहुमान पटकावणारी दुसरी महिला क्रिकेटपटू ठरली आहे.
- ICC महिला T20 आंतरराष्ट्रीय संघातही मंधानाचा समावेश होता.
- **Source: newsonair**

सय्यद मोदी इंडिया इंटरनॅशनल 2022

- सय्यद मोदी इंडिया इंटरनेशनल ही आंतरराष्ट्रीय बॅडमिंटन स्पर्धा आहे, जी भारतात दरवर्षी आयोजित केली जाते.
- कॉमनवेल्थ गेम्स चॅम्पियन सय्यद मोदी यांच्या स्मरणार्थ 'सय्यद मोदी मेमोरियल बॅडमिंटन टूर्नामेंट' म्हणून 1991 मध्ये उत्तर प्रदेश बॅडमिंटन असोसिएशन (UPBA) द्वारे स्पर्धेचे उद्घाटन करण्यात आले.
- स्थळ: बाबू बनारसी दास इनडोर स्टेडियम, लखनौ, भारत
- दोन वेळा ऑलिम्पिक पदक विजेती, पीव्ही सिंधूने सय्यद मोदी आंतरराष्ट्रीय स्पर्धेत 2022 मध्ये महिला एकेरीचे विजेतेपद पटकावले. सिंधूने देशबांधव मालविका बनसोडचा पराभव केला.

विजेत्यांची यादी:

पुरुष एकेरी	महिला एकेरी	पुरुष दुहेरी	महिला दुहेरी	मिश्र दुहेरी
विजेता- पुरस्कार मिळालेला नाही	विजेता- पी व्ही सिंधू (भारत)	विजेता • Man Wei Chong (Malaysia) • Tee Kai Wun (Malaysia)	विजेता • अण्णा चेओंग (मलेशिया), • तेओह मेई झिंग (मलेशिया)	विजेता • ईशान भटनागर (भारत) • तनिषा क्रास्टो (भारत)

Source: newsonair

अहवाल

करप्शन परसेप्शन इंडेक्स (CPI) 2021

- ट्रान्सपरन्सी इंटरनेशनलने अलीकडेच करप्शन परसेप्शन इंडेक्स (CPI) 2021 जारी केला आहे.
- या निर्देशांकात भारताचा क्रमांक 85 वा आहे.
- डेन्मार्क, फिनलंड, न्यूझीलंड आणि नॉर्वेने सर्वाधिक गुण मिळवले.
- दक्षिण सुदान, सीरिया आणि सोमालिया या निर्देशांकात तळाशी आहेत.
- भारताची रँक 2020 मध्ये 86 वरून 2021 मध्ये एका स्थानाने सुधारून 85 वर आली आहे.
- भारताचा CPI स्कोअर 40 आहे.

निर्देशांक बदल:

- तज्ज्ञ आणि व्यावसायिक लोकांच्या मते सार्वजनिक क्षेत्रातील भ्रष्टाचाराच्या पातळीनुसार 180 देश आणि प्रदेशांना क्रमवारी लावणारा हा निर्देशांक 0 ते 100 च्या प्रमाणात भ्रष्टाचार समज निर्देशांक वापरतो, जिथे 0 हा अत्यंत भ्रष्ट आणि 100 अत्यंत स्वच्छ आहे.
- **Source: Indian Express**

नवीन नेमणुका

विनोदानंद झा यांची PMLA निर्णय प्राधिकरणाचे नवे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे

- विनोदानंद झा यांची 5 वर्षांच्या कालावधीसाठी PMLA न्यायनिर्णय प्राधिकरणाच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.
- विनोदानंद झा, 1983 बॅचचे सेवानिवृत्त IRS अधिकारी सप्टेंबर 2018 पासून प्राधिकरणामध्ये सदस्य (वित्त आणि लेखा) म्हणून काम करत आहेत.
- पीएमएलए न्यायनिर्णय प्राधिकरण ही तीन सदस्यीय संस्था आहे ज्याचा आदेश मनी लाँडरिंग प्रतिबंध कायदा (पीएमएलए) अंतर्गत जारी केलेल्या मालमत्तेच्या जोडणीच्या प्रकरणांचा न्यायनिवाडा करणे आहे.

मनी लाँडरिंग प्रतिबंध कायदा, 2002 बदल:

- मनी लाँडरिंग प्रतिबंधक कायदा, 2002 हा भारताच्या संसदेचा एक कायदा आहे जो मनी-लाँडरिंगला प्रतिबंध करण्यासाठी आणि मनी-लाँडरिंगमधून मिळवलेल्या मालमत्तेच्या जप्तीची तरतूद करण्यासाठी एनडीए सरकारने लागू केला आहे.
- PMLA आणि त्याअंतर्गत अधिसूचित केलेले नियम 1 जुलै 2005 पासून लागू झाले.
- **Source: The Hindu**

निधन

प्रख्यात कथकली नृत्यांगना आणि पद्मश्री प्राप्त फ्रान्सच्या मिलेना साल्विनी यांचे निधन

- फ्रान्सच्या प्रसिद्ध कथकली नृत्यांगना मिलेना साल्विनी यांचे निधन झाले.
- इटालियन वंशाची साल्विनी भारताला नियमित भेट देत होती, विशेषतः केरळमध्ये तिने कथकली शिकली आणि पॅरिसमध्ये भारतीय नृत्य प्रकारांची शाळा 'सेंटर मंडपा' चालवली.
- परफॉर्मिंग आर्ट्सच्या क्षेत्रातील योगदानाबद्दल भारत सरकारने 2019 मध्ये साल्विनी यांना पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित केले.
- **Source: Business Standard**

ज्येष्ठ पुरातत्वशास्त्रज्ञ आणि अग्रलेखकार रामचंद्रन नागसामी यांचे निधन

- ज्येष्ठ पुरातत्वशास्त्रज्ञ आणि अग्रलेखकार रामचंद्रन नागसामी यांचे निधन झाले.
- नागसामी हे महाबलीपुरमधील शिल्पांवरील संशोधनासाठी ओळखले जातात.
- पुरातत्व शास्त्रातील त्यांच्या संशोधन कार्यासाठी 2018 मध्ये त्यांना पद्मभूषण पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले होते आणि तामिळनाडू सरकारचा सर्वोच्च नागरी पुरस्कार - कालाईमामणी पुरस्काराचे देखील ते प्राप्तकर्ते होते.
- ते तामिळनाडू सरकारच्या पुरातत्व विभागाचे पहिले संचालक होते.
- **Source: India Today**

संकीर्ण

शिवांगी सिंग

- देशातील पहिली महिला राफेल फायटर जेट पायलट शिवांगी सिंह प्रजासत्ताक दिनाच्या 2022 च्या परेडमध्ये भारतीय वायुसेनेच्या (IAF) झाकीचा भाग होती.
- शिवांगी सिंह ही IAF च्या झाकीचा भाग असणारी दुसरी महिला फायटर जेट पायलट आहे.
- गेल्या वर्षी, फ्लाइट लेफ्टनंट भावना कांथ, IAF च्या झाकीचा भाग असणारी पहिली महिला फायटर जेट पायलट बनली.
- शिवांगी सिंह, जी वाराणसीची आहे, 2017 मध्ये IAF मध्ये सामील झाली आणि IAF च्या महिला फायटर पायलटच्या दुसऱ्या तुकडीत कमिशन प्राप्त झाली.
- ती पंजाबमधील अंबाला येथील आयएएफच्या गोल्डन एरोज स्काड्रनचा भाग आहे.

Source: Indian Express

फिट इंडिया क्विझ 2021

- विद्यार्थ्यांसाठी भारतातील सर्वात मोठी क्रीडा आणि फिटनेस क्विझ, पहिल्या-वहिल्या फिट इंडिया क्विझच्या प्राथमिक फेरीचे निकाल जाहीर करण्यात आले.
- युवा व्यवहार आणि क्रीडा मंत्रालयाने आयोजित केलेल्या देशव्यापी स्पर्धेच्या निकालांवरून असे दिसून आले आहे की उत्तर प्रदेशातील दोन विद्यार्थ्यांनी इतर सर्व राज्यांतील विद्यार्थ्यांना मागे टाकून प्राथमिक फेरीत सर्वाधिक गुण मिळवले आहेत.
- दिल्ली पब्लिक स्कूल, ग्रेटर नोएडाच्या दिव्यांशु चमोलीने अव्वल स्थान पटकावले, सनबीम स्कूल, लाहूरतारा, वाराणसीच्या शाश्वत मिश्रा त्याच्या जवळ होते.
- फिट इंडिया क्विझच्या प्राथमिक फेरीत, देशभरातील 659 हून अधिक जिल्ह्यांतील 13,502 शाळांमधून सहभागी झाले होते, त्यापैकी 36 राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमधील 361 शाळांचे विद्यार्थी आता राज्य फेरीसाठी निवडले गेले आहेत.
- क्विझमध्ये 3.25 कोटींची बक्षिस रक्कम आहे जी क्विझच्या विविध टप्प्यांवर विजेत्या शाळा आणि विद्यार्थ्यांना दिली जाईल.

फिट इंडिया चळवळीबद्दल:

- फिट इंडिया चळवळ ही भारतातील एक राष्ट्रव्यापी चळवळ आहे जी लोकांना त्यांच्या दैनंदिन जीवनात शारीरिक क्रियाकलाप आणि खेळ समाविष्ट करून निरोगी आणि तंदुरुस्त राहण्यासाठी प्रोत्साहित करते.
- 29 ऑगस्ट 2019 रोजी नवी दिल्ली येथे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते लॉन्च करण्यात आले.

Source: PIB

byjusexamprep.com